

Kajti tudi on je moral trpeti bojkot zagriženih nasprotnikov in tudi on je sodeloval pri napredku lista . . . Te slike pa nam naj v svoji skromnosti dajo moč za novo delo. Mi gremo naprej! . . .

„Štajerc“ in delo.

Grda nevhvaležnost bi bila, ako bi ob desetletnici našega lista delavcev pozabili, ki so s svojim trudom sodelovali in dosegli lepe naše uspehe. Nakratko hočemo tedaj par besed izpregovoriti, ki označijo najboljše velikansko delo, ki je vtelesnjeno v teh deset letnikih „Štajerca“.

Pomisli se mora, da je izšlo v tem času najmanj 390 števil „Štajerca“. Ako računamo povprečno na vsako številko 14.000 izvodov — in to je slabo računano — potem je izšlo skupaj okroglo 5½ milijonev izvodov (natanko pet milijonev in 460.000). Pač lepa številka! S papirjem vsega tega „Štajerca“ bi lahko skupaj 326.781 kvadratnih kilometrov zemlje pokrili. Z drugimi besedami povedano: S „Štajercem“, ki je teh 10 let zapustil našo mašino, bi lahko celo Avstrijo pokrili. Koroško deželo bi lahko s tem papirjem okroglo 31 krat pokrili, štajersko pa 15 krat. Tudi Ogrska bi se popolnoma pod tem papirjem skrila. To dejstvo si pač lahko vsakdo izračuni.

Zanimive so tudi številke teže. 1000 izvodov lista tehta 28 kilogramov. Ako bi se ves doslej izišli „Štajerc“ na tehtnico položil, vagal bi skoraj 153 tisoč kil ali 1½ tisoč centov. „Štajerca“ nosijo ženske na pošto. Vsaka nese največ 25 kil. Ako bi se torej ves ta „Štajerc“ nakrat na pošto znosil moral, potrebovali bi v ta namen več kot 5000 žensk. Vse babe na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Hrvaškem bi tega ne izdelale. In ako bi človek jezike vseh teh žensk zmeril, potem bi sploh ne bilo ne konca ne kraja . . . Sicer pa omenimo, da tehta en železniški vagon 10000 kilogramov. En vlak ima 50 vagonov. Torej bi bilo treba 360 železniških vlakov, ako bi se hotelo „Štajerca“ prepeljati.

Pomisli je treba, da je „Štajerc“ tekom teh desetih let le barve vsako leto 250 kil, torej skupaj 1875 kil porabil. Prvaški listi potrebujejo še veliko več te barve, ker „farbajo“ tudi svoje vboge čitatelje . . .

Prav zanimivo je tudi delo tehničnega osebja tiskarne samega „Štajerca“ potrebuje dva redna stavca, ki imata edino z listom opraviti, nadalje „mašinmojstra“ (vsak teden 30 ur) in eno pomožno moč (istotako). Kar se stavcev tiče, treba je sledeče računati: En predelek (Spalte) ima okroglo 5.200 črk. Vsaka številka „Štajerca“ pa ima 24 takih predelkov. Torej skupno pri eni številki 124.416 črk, v desetih letih pa okroglo 48½ milijonev črk. Glasom tarife košta 1000 črk stavčevega dela 53 vinarjev. Skupaj zračunano pomeni to, da so stavci pri „Štajercu“ tekom teh let 15.716 kron zaslužili.

Pozabiti pa tudi ne smemo naše mašine, ki je vseh 10 letnikov „Štajerca“ v svet spravila. Za 1000 izvodov potrebuje ta mašina 1 uro, za eno številko torej najmanj 28 ur. Delala je ta pridna mašina torej na „Štajercu“ okroglo 11.000 ur. Mašina gre z motorjem na plin (Wassergas). Giblje sa ta motor (Umdrehung) 250 krat v minuti, torej 15.000 krat v uri in 420.000 krat za eno številko našega lista. Od kar izhaja „Štajerc“, napravil je ta motor teh „Umdrehungen“ skupno 163.800.000. Pri temu porabi 1¼ m³ plina za uro. Ker je skupno okroglo 11.000 ur delal, porabil je torej plina skoraj 20.000 m³. V denarju stane 1 m³ 30 vin.; skupaj torej se je izdalo le za motorjev plin 5.775 kron denarja.

Omenili smo le tehnično delo in čitatelji se bodejo čudili teh resničnih števil! Sicer pa — čast tudi delavcem! Zlasti omenimo tukaj mašinista g. Mat. Orniga, stavca g. Ig. Spritzeya in pomožno moč g. Pauko. Kajti ti so bili vseh deset let pri „Štajercu“.

Duševno in ročno delo korakala sta teh deset let skupaj . . . in v bodoče storiti morata istoto!

Pobratimstvo.

Spisal Karl Linhart.

Stajerc: Brat Korošec, daj mi roko!
Ene misli sva, krvi!
In nasprotja ter sovražstva
pač med nama ni!

Korošec: Lepe, Štajerc, tvoje gore,
znak zvestobe so:
znamenje, da nikdo ločil
naju več ne bo.

Stajerc: Ali most čez Karavanke je odprt —
Korošec: Pa za nazadnjake črne je zaprt!
Stajerc: Pesni naše domovinske
iz gore odmevajo —

Korošec: A za Srbe, za cigane
oni se ogrevajo . . .
Oni, ki jih pošlje Kranjska,
Oni, ki so mameluki,
ki nas radi bi razdjali,
ki „sokoli“ so in „čulki“.

Stajerc: Oni, ki treso sovražstvo
nam iz prižnic brez vesti,
ki jim še družina mirna
in ljubezen sveta ni.

Korošec: Oni, ki še čez grobove
jezo svojo trosijo —

Stajerc: Oni, ki jo v božjo hišo
brez strahu nam nosijo.

Korošec: Oni, ki nas ob volitvah
ljubeznjivo snubijo —

Stajerc: Ki nam pa za troje grošov
zadnje stvar zarubijo —

Korošec: Leta so nas izsesali —
Stajerc: Mesto kruha fraze dali —
Korošec: Peli „lepa domovina“ —
Stajerc: In prodali so nje sina!
Korošec: Nam sovražstvo le so dali —
Stajerc: Nas s konzumi goljufali —
Korošec: Naš pokoj so nam križali —
Stajerc: Našo kri so izsesali —
Korošec: In na naše troške pili —
Stajerc: Našo deco zastrupili —
Korošec: Nikdar nič nam vrnilo —
Stajerc: Nemca le očrnilo —
Korošec: Sami vence so si vili —
Stajerc: Zepe svoje si polnili —
Korošec: Nemščine za nas se bali —
Stajerc: Sami radi nemško znali —
Korošec: So bogati z njo postali —
Stajerc: Bi brez nje že — pokrepali!
Korošec: So trgovci ti prvaki
in prodajo dušo ti!
Pred denarjem le klečijo
in za bližnega jim ni.

Stajerc: Mi pa bodeimo naj sužnji,
naj čebele bi postali,
da bi ti prvaki troji
lažje pač v razkošju — spali.

Korošec: Ne, — ti Štajerc, daj mi roko!
Ene misli sva, krvi;
in razločka ter sovražstva
pač med nama ni!

Obadva: Lepe naše so gore,
znak zvestobe so!
Znamenje, da nikdo ločil
nas ne bo!

Politični pregled.

Poslanec Marckhl posredoval je pri vseh merodajnih mestih glede uresničenja boljših železniških zvez med Celjem-Pragerskem in Gradcem ter glede saniranja železnice Konjice-Poljčane. Upati je, da se bode zahtevam tega delavnega poslanca ugodilo.

Most čez Dravo pri Breznu. Vsled delovanja nemških poslancev se je posrečilo, zasigurati zgradbo mostu čez Dravo pri Breznu. Na pridno delovanje zlasti poslanca Marckhl je finančni minister potrebno državno podporo dovolil.

Železnica Ormož-Ljutomer. Ponovnemu zahtevanju posl. Marckhl in tovarišev je minister ugodil in izjavil, da se bode proga Ormož-Ljutomer v program lokalnih železnic sprejela. S tem je mnogo glede te prepotrebne železnice storjenega. Ploj pa, ki bi moral za to železnico delati, hoče v nesrečni obstrukciji ljudski denar zapravljati!

Stavbinsko-keramična šola v Radgoni. Nemški poslanci Einspinner i. t. ter župan pl. Kodolitsch in dr. Kanniker so pridno delovali glede te prepotrebne šole. Delo je imelo uspeh. Troški za to šolo pridejo namreč že v državni proračun prihodnjega leta. Tudi glede regulacije Mure pri Radgoni se je mnogo doseglo. Slovenski poslanci pa se bojijo dela . . .

Koroška vzhodna železnica. Poslanec Dobernig je s prizadetimi občini začel akcijo glede izzidanja koroške vzhodne železnice in združenju z državno v Wolfsbergu. V ministerstvu se je podpiranje te za Koroško gospodarstvo prevažne

železnice obljubilo. Kaj pa ogrlar Grafenauer? On za gospodarske stvari nima časa; on je kranjsko „politiko delati“ . . .

Vse v Ljubljano! To je politika prahujskačev tudi na Štajerskem in Koroškem. kratkem se je čulo novico, da hoče vojna v Celovcu novi korps-komando uresničiti, koj je agent Hribar napel vse moči, da ta komando v Ljubljano spravil. Posrečilo se vsled delovanja posl. Doberniga to seveda Vse bi radi za-se požrli, ti srbski prijatelji Kranjskem. Korošči in Štajerci pa naj plačajo

Volilna dolžnost na Kranjskem. Cesta potrdil postavbo, po kateri se vpelje na Kranjskem volilno dolžnost.

Trgovinsko pogodbo s Črno gorami. Bistvo pogodbe je bode Avstrija Črno gorci uvoz živine olajšala. Šemu kmetijstvu pomeni to veliko škodo.

Špijon? „Grazer Tagblatt“ poroča, da se v Gradcu zaprlo nekega človeka, o katerem baje opravičeno trdi, da je špijon. Preiskava seveda tajna.

Ogrski državni zbor se je te dni otarostrostni predsednik je v svojem pozdravnagovoru obsodil nasilstva Khuena. Kraljev stolni govor je bil velezanimiv.

Ruske razmere. Iz Petersburgu se poročajo da so zaprli tamošnjega zastopnika c. k. kor. biroja pl. Unger-Sternberg. Dolži se ga je v prid Avstrije proti Rusiji špijoniral.

Dopisi.

Rače. V nedeljo 12. t. m. obhajala so žarna društva celega Mariborskega okraja s prvo letošnje zborovanje (Bezirkstag) v Rači pri katerem so bila zastopana vsa društva tega okraja. Popoldanske vaje se je udeležilo 100 požarnikov iz raznih društev. Zjutraj vse zgodaj so se postavili rački požarniki slavnostno z napisom „Willkommen“, kar pride mimo najhujših klerikalcev, dobroznani cerkveni in čar Mlakar. posestnik iz Breznu, pa namesto bi pozdravil ali tiho mimo šel, ali pa vsaj miru njih pustil, se pa izrazi: „Tukaj skoz bliki danes sami divjaki“. Tako torej dragi poškli celega okraja, ker ne trobite v klerikalrog, ste pa divjaki, — Hotinjski požarniki kateri so šli na velikonočno soboto zvečer vstajenja, ter pili do treh zjutraj v klerikalogostilni in se tam stegli so pa gotovo veliki Dragi Tonek! Ko bi se Vi bili udeležili slavnosti, tedaj bi bili sprevideli, da niti enega ljubljana ni bilo zraven, sicer pa tako Vas nihče pogrešal, povem Vam pa, da bi bili gotovo šli čili skoz okno ven, ako bi bila vrata zaprta, ker klicalo se je navdušeno „Gut Heil“. Kaj Tonek, te besede bi Vas bile smrtno zadelale, so nemške?! Kaj pa g. Mlakar, ali se še minjate časa, ko je Vaš sin obiskoval nemške šole v Mariboru? Zakaj ste pa njegova pošla? Zato ker ste dobro vedeli, da brez nemške jezika se nikamor ne pride, in tudi njemu gotovo na hvalo, ker bi moral zdaj pri voja-maršeins klopfati, ko bi nemški ne znal, ko zdaj sedi v pisarni, kakor se je sam izrazil, je bil na dopustu. Torej Tonek pustite nas miru, posebno v tem času, ker juljsko so je zelo vroče in če me prisilite, Vam snam Vaš široki klobuk iz glave, pod njim pa veste je masla obilo. Gradivadovje.

Iz Jesenic. V nedeljo 26. junija t. l. sklical občinski svetovalec Pongratz shod pri „Jelenu“ radi pogovora nove slovenske ljudske šole na Savi. Shoda se je vdeležilo mnogo delavcev in davkoplačevalcev. Fajmo Škubič in več ajmohterjev se je pa brez besede tudi Škubič, a ko je mož hotel izgovoriti njegovi stari šegi, mu je sklicatelj belovodvzel. Farbal je delavce o neki osmorazredni katero je pa že davno vlada odbila, a vse je prav zabito trdil, da ima on osmorazredni za Jesenice že v žepu in obetal starišem bode tovarna primorana, potem vsim tem kom boljši kruh dajati!! — Ja če jih bode Škubič v tovarni nastavljal, potem bodo go i pobalini enkrat vsi direktorji postali!! — četrti ali osme ljudske razrednice bodo go vsi taki trpini, kakor so sedaj njihni stariši